

ŠPANĚLSKÁ LEKCE DEMOKRACIE

Prvního října 2017 se v Katalánsku konalo referendum o nezávislosti Katalánska na Španělsku. Záběry, které následně obletěly svět, mohly mnohé zmást. Mohly zmást ty, kteří ještě věří, že západní země jsou demokraciemi, kde svrchovaný lid skrze volební urny rozhoduje o svém osudu. Mohly zmást ty, kteří ještě věří, že stát je tu pro občany; ty, kteří si myslí, že policie pomáhá a chrání; ty, kteří žijí v představě, že když se chovají mírumilovně, nic se jim nemůže stát.

Strážci španělského státního pořádku tvrdě zakročili proti účastníkům referenda, rozbíjeli vchody škol, zabavovali volební urny a lístky, stejně jako seznamy voličů, blokovali sítě, aby referendum co nejvíce ztížili, ale především mlátili voliče. **Mlátili každého, kdo jim přišel do cesty**, včetně důchodců a žen či hasičů bránících ostatní před zdivočelou policejní sebrankou. Stovky lidí musely vyhledat lékařské ošetření, lehčí zranění nikdo nepočítal. Lidské řetězy čelily tomuto násilí se skandováním „No pasaran“ (Neprojdou!) – heslem španělských antifašistů třicátých let. Policie, za níž se schovali papaláši z Madridu, v tu chvíli svým chováním připomínala temné doby španělské historie pod rukou fašistického diktátora Franca nebo typickou okupační moc, která zatluče do země každé volání po nezávislosti a svobodě.

Katalánci na státní represii odpověděli masovými protesty a vyhlášením generální stávkou. Rozhořel se skutečný boj. A o co vlastně? Říkají tomu nezávislost, ale jediným reálným cílem bude výměna mocenské elity cizí národnosti za tu, která bude etnicky náležitá. Tak jako španělský stát teď z principu musí chránit svou existenci, i kdyby měl dosavadní občany Španělska pobít, tak **jednou bude vytoužený katalánský stát chránit svou existenci proti... komukoli.**

S bojem za samosprávu nebo autonomii pro obyčejné lidi to nemá nic společného. Anarchisté proto mají jasno. „Nikdy se nezapojíme do boje mezi pracujícími kvůli vlasteneckým motivům, které jsou k užitku jen těm, co nám vládnou,“ prohlásili katalánská anarchosyndikalisté, aby dali jasně najevo, na čí straně stojí. Východisko je zřejmé a jednoznačné:

nacionalismus stejně jako stát ještě nikoho neudělaly svobodným. Nejen podle anarchistů koncepce národa a vlasti může sice sjednocovat, ale také rozděluje. Pro někoho jde o hrdinské vlastenectví, pro jiného o násilný centralistický imperialismus. A to, co někdo může chápat jako antivlastenecký separatismus, je pro jiného vyšším vyjádřením národní identity.

V Katalánsku se touha mít vlastní zemi díky tamější buržoazii i takzvané levici zhmotnila ve snahu založit nový stát – další, s další armádou, další policií, další byrokracií atd., ovšem s jinou vlajkou a jiným jménem. Je to o to absurdnější, že ekonomická moc dnes stejně spočívá v rukou nadnárodních korporací. Komu tedy nový stát prospěje, zvláště bude-li kopírovat buržoazní parlamentní demokracii, která neprivilegovaným novým občanům žádnou moc do rukou nedá? To už vlastně bylo řečeno na začátku. Proto anarchisté (ani ti sociálně-revoluční katalánští) nepodpořili ani požadavek nezávislosti Katalánska, ani referendum, které ho mělo oprávnit. Pro anarchisty existuje jediné oprávněné pojetí vlasti, které kdysi vyjádřil Errico Malatesta: „**Moje vlast je celý svět.**“

Podporujeme ovšem maximální autonomii co nejmenších celků, protože právě ty mohou zajistit **maximální míru participace každého na rozhodování.** Tyto celky mohou být organizovány na různých základech – ekonomickém, lokálním, zájmovém... Tedy na tom, co lidi spojuje, na společných sociálních a ekonomických zájmech, na společných vizích. Národní hledisko také dokáže spojovat, vlastníka a jeho zaměstnance, avšak výsledkem je stále tentýž nerovný vztah podřízenosti, útlaku a vykořisťování. **Řešením, a to nejen „katalánského problému“, jsou federace autonomních společenství, komunit a výrobních jednotek, kde se solidarita neomezuje etnicitou a kde není prostor pro diskriminaci a útlak jedněch druhými.** My se bez států a ekonomických elit obejdeme, zatímco oni si nás musí „předcházet“ systémem nikdy nesplněných příslibů, konzumních pozlátek, existenční nejistoty a policejních obušků.